РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 март 2009 година*

По дело C-113/07 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда, подадена на 23 февруари 2007 г.,

SELEX Sistemi Integrati SpA, установено в Рим (Италия), за което се явяват адв. F. Sciaudone, адв. R. Sciaudone и адв. D. Fioretti, avvocati,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н V. Di Bucci и г-н F. Amato, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

* Език на производството: италиански.

Европейска организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол), за която се явяват адв. F. Montag и адв. T. Wessely, Rechtsanwälte,

встъпила страна в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н C. W. A. Timmermans, председател на състав, г-н K. Schiemann, г-н P. Kūris (докладчик), г-н L. Bay Larsen и г-жа C. Toader, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,
секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 май 2008 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 юли 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Със своята жалба SELEX Sistemi Integrati SpA (наричано по-нататък „Selex“) иска отмяна на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 12 декември 2006 г. по дело SELEX Sistemi Integrati/Комисия (T-155/04, Recueil, стр. II-4797, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което този съд отхвърля искане за отмяна или изменение на Решение на Комисията на Европейските общности от 12 февруари 2004 г., отхвърлящо жалбата на жалбоподателя във връзка с твърдяно нарушение от страна на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол) на разпоредбите на Договора за ЕО в областта на конкуренцията (наричано по-нататък „спорното решение“).

I — Обстоятелства, предхождащи спора

2 От 1961 г. Selex извършва дейност в сектора на системите за управление на въздушното движение. На 28 октомври 1997 г. то подава жалба до Комисията на основание член 3, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81] и [82] от Договора (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), в която твърди наличието на злоупотреба с господстващо положение и нарушаване на конкуренцията, като за тях носела отговорност Евроконтрол.

3 В посочената жалба се упоменава, че режимът на правата на интелектуална собственост, свързани със сключените от Евроконтрол договори за развитие и придобиване на прототипите от новите системи и оборудване с приложения в областта на управлението на въздушното движение, може да доведе до създаването на фактически монополи при производството на системите, които след това подлежат на стандартизация от тази организация. Според жалбоподателя това положение се утежнява от обстоятелството, че при придобиването на тези прототипи Евроконтрол не спазва принципите на прозрачност, откритост

и недопускане на дискриминация. Освен това в жалбата се твърди, че поради дейностите по оказване на съдействие на националните администрации, извършвани от Евроконтрол по искане на последните, предоставилите прототипи предприятия имат особено предимство спрямо своите конкуренти в процедурите за възлагане на обществени поръчки, започнати от националните органи с оглед на придобиването на оборудване.

4 Със спорното решение Комисията отхвърля жалбата. След като приема, че общностните правила на конкуренцията по принцип се прилагат по отношение на международните организации, при условие че съответните дейности могат да бъдат квалифицирани като икономически, Комисията най-напред посочва, че дейностите, предмет на отправената до нея жалба, не са от такова естество, поради което Евроконтрол не може да бъде квалифицирана като предприятие по смисъла на член 82 ЕО и че във всички случаи тези дейности не противоречат на разпоредбите на посочения член. След това тя уточнява, че извършваните от Евроконтрол дейности по регулиране, стандартизация и утвърждаване не представляват „дейности на предприятие“, че никакво нарушение на правилата на конкуренцията не е било установено във връзка с дейностите на тази организация, свързани с придобиването на прототипи и с управлението на правата на интелектуална собственост, и накрая, че дейностите по оказване на съдействие на националните администрации не са от икономическо естество.

II — Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното съдебно решение

А — *Производството пред Първоинстанционния съд*

5 На 23 април 2004 г. Selex подава в секретариата на Първоинстанционния съд жалба, с която иска отмяна или изменение на спорното решение.

6 В приложение на член 116, параграф 6 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд с определение от 25 октомври 2004 г. Евроконтрол е допусната да встъпи в подкрепа на исканията на Комисията, като представи становището си в устната фаза на производството.

7 На основание член 64 от същия процедурен правилник на 5 април 2005 г. Евроконтрол е поканена да представи становище при встъпване. Освен това на 4 май 2005 г. на нея ѝ е разрешено да получи преписи от материалите по делото.

8 В резултат на направено от жалбоподателя искане на ответника да се укаже, в рамките на процесуално-организационните действия, да представи писмо от 3 ноември 1998 г., с което същият кани Евроконтрол да представи становището си по жалбата до Комисията (наричано по-нататък „писмото от 3 ноември 1998 г."), Комисията представя упоменатото писмо и посочва, че не разполага с други документи, които могат да бъдат от полза. Тогава с молба, подадена в секретариата на Първоинстанционния съд на 27 април 2005 г., жалбоподателят, от една страна, прави искане за събиране на доказателства, а именно изслушване на свидетели и представяне на документи от Комисията, и от друга страна, въвежда нови правни основания.

Б — *Обжалваното съдебно решение*

9 С обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд отхвърля жалбата.

10 На първо място, Първоинстанционният съд в точки 28 и 29 от обжалваното съдебно решение обявява за недопустимо искането на Selex за изменение на спорното решение. В точки 33—40 от това решение той обявява също така за недопустими, на основание член 48, параграф 2, първа алинея от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, въведените от Selex нови правни основания, като отхвърля в това отношение довода му, че писмото от 3 ноември

1998 г. представлява ново обстоятелство, което било установено в хода на производството с приложено към писмената защита писмо от 2 юли 1999 г. на директора на Евроконтрол.

11 Освен това в точки 41—44 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд обявява за недопустимо въведеното от Евроконтрол правно основание, с което същата цели да се постанови, че правилата на Европейския съюз не са приложими спрямо нея поради имунитета, от който се ползва по силата на международното публично право, с мотива че съгласно член 40, четвърта алинея от Статута на Съда, приложим за Първоинстанционния съд, и съгласно член 116, параграф 3 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд встъпилата страна е нямала право да въвежда това правно основание, което не е било изложено от Комисията.

12 По същество за да отхвърли жалбата, Първоинстанционният съд отхвърля след това трите правни основания, изложени от Selex и изведени съответно от явна грешка в преценката по отношение на приложимостта спрямо Евроконтрол на общностните разпоредби в областта на конкуренцията, от явна грешка в преценката по отношение на съществуването на нарушение на общностните разпоредби в областта на конкуренцията и от нарушение на съществените процесуални правила, и то по съображенията, обобщени по-долу.

13 В самото начало Първоинстанционният съд посочва, че отмяната на спорното решение предполага да бъдат приети първите две правни основания на жалбоподателя. В точки 47—49 от обжалваното съдебно решение той отбелязва, от една страна, че „тъй като разпоредителната част на решението на Комисията почива на няколко основни съображения, всяко от които е достатъчно, за да я обоснове, този акт следва да се отмени по принцип само ако всяко едно от тези съображения е незаконосъобразно“, и от друга страна, че спорното решение е основано както на извода, че Евроконтрол не е предприятие, така и на извода, че оспорваните действия не са в противоречие с член 82 ЕО.

14 Като в точки 50—55 от обжалваното съдебно решение разглежда първото правно основание, Първоинстанционният съд припомня практиката на Съда относно понятието за предприятие и понятието за икономическа дейност и отхвърля доводите на Комисията, която, позовавайки се на Решение на Съда от 19 януари 1994 г. по дело SAT Fluggesellschaft (C-364/92, Recueil, стр. I-43), изтъква, че

Евроконтрол не може в никакъв случай да бъде квалифицирана като предприятие по смисъла на общностното право на конкуренцията. Всъщност той отбелязва, че тъй като разпоредбите на Договора в тази област са приложими по отношение на дейностите на дадена организация, които са отделими от упражняваните от нея като публичен орган, различните дейности на дадено образувание следва да се разглеждат отделно и че при това положение цитираното решение не изключва възможността Евроконтрол да бъде квалифицирано като предприятие по смисъла на член 82 ЕО по отношение на дейности, различни от посочените в това решение.

15 Ето защо при преценката на това правно основание Първоинстанционният съд разграничава разглежданите в настоящото производство различни дейности, а именно дейността по техническа стандартизация, научноизследователската и развойната дейност и дейността по оказване на съдействие на националните администрации.

16 Що се отнася, на първо място, до дейността по техническа стандартизация, в точки 59—62 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че докато приемането на стандарти от Съвета на Евроконтрол е част от законодателната дейност и следователно е свързано с обществената задача на тази организация, подготвянето или изработването на техническите стандарти може да бъде отделено от задачата за управление на въздушното пространство и за подобряване на авиационната безопасност, без обаче да може да бъде квалифицирано като икономическа дейност, тъй като жалбоподателят не доказва, че тази дейност се състои в предлагането на стоки или услуги на определен пазар.

17 В този контекст в точки 63—68 от обжалваното съдебно решение е отхвърлен доводът на жалбоподателя, според който, от една страна, икономическият характер на дейността по техническа стандартизация се извежда от икономическия характер на дейността по придобиване на прототипи, и от друга страна, подходът, възприет в Решение на Първоинстанционния съд от 4 март 2003 г. по дело FENIN/Комисия (T-319/99, Recueil, стр. II-357), не е приложим в настоящото производство. Позовавайки се на това решение, Първоинстанционният съд по същество отбелязва, че дали дейността по закупуване има или няма икономически характер зависи от последващото използване на придобития продукт, така че в случая неикономическият характер на дейността по техническа стандартизация предполага неикономическия характер на придобиването на прототипите в рамките на тази дейност.

18 Що се отнася, на второ място, до научноизследователската и развойната дейност, в точка 74 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд най-напред отбелязва, че твърдението на жалбоподателя, според което икономическият характер на тази дейност не е оспорен от Комисията, не намира основание в спорното решение. След това, по-конкретно в точки 75—77 от обжалваното съдебно решение, той приема, че придобиването на прототипи в този контекст и управлението на свързаните с тях права на интелектуална собственост не могат да придадат на тази дейност икономически характер, тъй като посоченото придобиване не включва предлагането на стоки или услуги на определен пазар. Като отбелязва в това отношение, че посочената дейност се изразява в предоставянето на държавни субсидии на предприятията от съответния сектор и в придобиването на собствеността върху прототипите и на правата на собственост, явяващи се резултат от субсидираните изследвания с оглед на безвъзмездното предоставяне на резултатите от тези изследвания на разположение на съответния сектор, той приема, че става въпрос за „съпътстваща насърчаването на техническото развитие дейност, която се вписва в рамките на свързаната с обществения интерес цел на задачата на Евроконтрол и която не се извършва в собствен интерес на организацията, отделим от обществения интерес“.

19 За сметка на това що се отнася, на трето място, до дейността по оказване на съдействие на националните администрации, Първоинстанционният съд преценява в точка 86 от обжалваното съдебно решение, че тази дейност е отделима от задачата на Евроконтрол за управление на въздушното пространство и за подобряване на авиационната безопасност, тъй като има твърде косвена връзка с безопасността на въздухоплаването, отбелязвайки в това отношение, че съдействието от страна на Евроконтрол обхваща само техническите спецификации при провеждането на процедурите за обществени поръчки, че то се предоставя само по искане на националните администрации и че поради това изобщо не става въпрос за дейност, която е основна или абсолютно необходима, за да се обезпечи безопасността на въздухоплаването.

20 Освен това в точка 87 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема по отношение на тази дейност по оказване на съдействие на националните администрации, че става въпрос за предлагане на услуги на консултантския пазар, в рамките на който могат да осъществяват дейност и специализирани частни предприятия. В този контекст Първоинстанционният съд посочва в точки 88—91 от това решение, че фактът, че дадена дейност може да бъде извършвана от частно предприятие, представлява допълнителен признак, въз основа на който разглежданата дейност може да се квалифицира като дейност на предприятие, че обстоятелството, че определени дейности обикновено се поверяват на публични служби, не засяга задължително техния икономическия характер, че фактът, че посочената дейност по оказване на

съдействие е безвъзмездна, може да бъде белег за съществуването на неикономическа дейност, но сам по себе си не е решаващ, подобно на факта, че въпросната дейност се осъществява в обществен интерес. При това положение Първоинстанционният съд приема, че тази дейност представлява икономическа дейност, поради което при упражняването ѝ Евроконтрол се явява предприятие по смисъла на член 82 ЕО.

21 Като преценява обаче във връзка с тази дейност второто правно основание, изложено от жалбоподателя, Първоинстанционният съд го отхвърля, най-напред посочвайки в точка 104 от обжалваното съдебно решение, че единствено националните администрации притежават качеството на възлагащ орган и поради това отговарят за спазването на приложимите към процедурите за обществени поръчки разпоредби, тъй като участието на Евроконтрол не е нито задължително, нито систематично. По-нататък, в точки 105—108 от това решение той отбелязва, че жалбоподателят не представя никакви доказателства във връзка с определянето на съответния пазар и господстващото положение, нито установява съществуването на поведение, което да отговаря на критериите за наличие на злоупотреба с такова положение. Накрая, в точки 111 и 112 от посоченото решение Първоинстанционният съд отхвърля твърденията на жалбоподателя, според които писмото от 3 ноември 1998 г. доказвало, че самата Комисия е била убедена, че Евроконтрол е извършила злоупотреба с господстващо положение.

22 Накрая, след като в точки 117—120 и 124—127 от обжалваното съдебно решение отхвърля оплакванията, изведени от липса на мотиви и от нарушение на правото на защита и изложени от жалбоподателя в рамките на третото правно основание, в точки 132 и 133 от това решение Първоинстанционният съд отхвърля и направените от жалбоподателя искания за събиране на доказателства.

III — Искания на страните

23 Selex иска от Съда:

— да обяви за недопустимо направеното от Евроконтрол възражение за имунитет,

— да отхвърли направените от Комисията искания за промяна на мотивите,

— да отмени обжалваното съдебно решение и да върне делото за ново разглеждане от Първоинстанционния съд,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, направени в настоящото и в първоинстанционното производство.

24 Комисията иска от Съда:

— да отхвърли изцяло жалбата, евентуално като частично промени възприетите от Първоинстанционния съд мотиви,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

25 Евроконтрол иска от Съда:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски, включително свързаните с неговото встъпване.

IV — По жалбата

26 В подкрепа на жалбата си Selex излага четири правни основания, свързани с производството пред Първоинстанционния съд, както и дванадесет правни основания по същество. Последните са изведени от грешки при прилагане на правото, които Първоинстанционният съд допуснал, от една страна, що се отнася до приложимостта на член 82 ЕО по отношение на разглежданите в настоящото производство дейности на Евроконтрол, а именно дейностите по оказване на съдействие на националните администрации и по техническа стандартизация, както и научноизследователската и развойната дейност, и от друга страна, що се отнася до нарушаването от тази организация на посочената разпоредба.

27 Комисията иска отхвърляне на жалбата, но моли за промяна на мотивите, с които в обжалваното съдебно решение се отхвърлят правните основания на жалбоподателя, отнасящи се до дейността по оказване на съдействие на националните администрации и до дейността по техническа стандартизация.

28 Като също иска отхвърляне на жалбата, Евроконтрол възразява на това, че в обжалваното съдебно решение се обявява за недопустимо правното основание, изведено от имунитета, от който тя се ползва по силата на международното публично право. Освен това тази организация поддържа, че въпросният имунитет, който изключва прилагането на общностното право на конкуренцията към разглежданите дейности, обосновава възражение, което трябва да се разглежда служебно от общностния съд и което Съдът трябвало да приеме, за да отхвърли жалбата.

A — *По правните основания, свързани с производството пред Първоинстанционния съд*

29 Четирите правни основания, които Selex излага във връзка с производството пред Първоинстанционния съд, са изведени съответно от нарушение на член 116, параграф 6 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, на член 48, параграф 2 от този правилник (второ и трето правно основание), както и на член 66, параграф 1 от същия правилник.

1. По първото правно основание, изведено от нарушение на член 116, параграф 6 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд

30 С това правно основание Selex изтъква, че като разрешава на Евроконтрол да представи писмено становище и да получи препис от материалите по делото, въпреки че установява, че молбата ѝ за встъпване е подадена след изтичането на шестседмичния срок по член 115, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, Първоинстанционният съд нарушава член 116, параграф 6 от този правилник. Selex поддържа, че Първоинстанционният съд не може да приложи разпоредбите на член 64 от своя процедурен правилник, за да „заобиколи преклудирането, което настъпва при изтичането на процесуалните срокове".

31 В отговор Комисията и Евроконтрол изтъкват, че Първоинстанционният съд разполага с широка свобода на действие при упражняването на правомощието, предоставено му по силата на член 64 от неговия процедурен правилник, като разпоредбите на член 64 не са свързани с разпоредбите на члена, чието нарушение се твърди, и че жалбоподателят не доказва, че в случая това правомощие е упражнено с различна от посочената в параграф 2 от този член 64 цел, нито че от гледна точка на член 58 от Статута на Съда твърдяното нарушение на процесуалните правила действително накърнява неговите интереси. Според тях не е установено в частност, че това нарушение, както и твърдените други нарушения, са можели да окажат влияние върху изхода на делото.

32 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 115, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд молбата за встъпване се подава или в шестседмичен срок от публикуването в *Официален вестник на Европейския съюз* на известието за датата на вписването на исковата молба или жалбата, или, при спазване на член 116, параграф 6 от този правилник, преди решението за започване на устната фаза на производството.

33 Член 116, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд предвижда, че ако молбата за встъпване, подадена в шестседмичния срок по член 115, параграф 1 от този правилник, бъде уважена, на встъпилата страна се изпращат всички материали по делото, връчени на страните.

34 В член 116, параграф 4 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд се уточнява, че в случаите, изложени в параграф 2 от този член, председателят определя срок, в който встъпилата страна може да представи писмено становище при встъпване, съдържащо нейните искания, които поддържат или отхвърлят, изцяло или частично, исканията на някоя от страните, нейните правни основания и доводи, както и при необходимост — приведените от нея доказателства.

35 Съгласно параграф 6 от същия член в случаите, в които молбата за встъпване е направена след изтичането на шестседмичния срок по член 115, параграф 1 от същия правилник, встъпилата страна може въз основа на изпратения ѝ доклад за съдебното заседание да представи становището си по време на устната фаза на производството.

36 От тези разпоредби е видно, че процесуалните права на встъпилата страна са различни в зависимост от това дали същата подава молбата си за встъпване преди изтичането на шестседмичния срок по член 115, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд или след изтичането на този срок, но преди решението за започване на устната фаза на производството. Всъщност когато встъпилата страна подава молбата си преди изтичането на този срок, тя има право да участва както в писмената, така и в устната фаза на производството, да ѝ бъдат изпратени материалите по делото и да представи писмено становище при встъпване. За сметка на това, когато встъпилата страна подава молбата си след изтичането на посочения срок, тя може само да участва в устната фаза на производството, да ѝ бъде изпратен докладът за съдебното заседание и да представи въз основа на него становището си по време на съдебното заседание.

37 В случая от съдържанието на обжалваното съдебно решение и на преписката е видно, че макар с определение от 25 октомври 2004 г. и в приложение на член 116, параграф 6 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд Евроконтрол да е допусната да встъпи в производството пред Първоинстанционния съд в подкрепа на исканията на Комисията и че поради това тя е имала само право да представи становището си по време на устната фаза на производството с оглед на доклада за съдебното заседание, тя след това е поканена, с решение от 5 април 2005 г., взето на основание членове 49 и 64 от този правилник, да представи писмено становище при встъпване. Освен това с решение от 4 май 2005 г. ѝ е разрешено да получи препис от жалбата, писмената защита, писмената реплика и писмената дуплика. Ето защо се установява, че макар да встъпва в производството пред Първоинстанционния съд след

изтичането на шестседмичния срок по член 115, параграф 1 от посочения правилник, Евроконтрол в крайна сметка е допусната да участва както в писмената, така и в устната фаза на производството.

38 Макар в приложение на член 64 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд обаче последният да може във връзка с процесуално-организационните действия да прикани страните, включително встъпилата страна, да изложат писмени становища по някои аспекти на производството, тази разпоредба по никакъв начин не предвижда възможността да се прикани встъпилата след изтичането на упоменатия по-горе срок страна да представи писмено становище при встъпване и да ѝ се даде достъп до доказателствата по делото, тъй като подобни действия впрочем не отговарят на посочената в параграф 2 от тази разпоредба цел на процесуално-организационните действия.

39 Следователно като приканва Евроконтрол да представи писмено становище при встъпване и като ѝ разрешава да получи материалите по делото, Първоинстанционният съд не се съобразява с разпоредбите на член 116, параграф 6 от своя процедурен правилник, поради което обжалваното съдебно решение е опорочено с нарушение на процесуалните правила.

40 Съгласно член 58 от Статута на Съда обаче жалбата може да бъде уважена само ако допуснатото от Първоинстанционния съд нарушение на процесуални правила накърнява интересите на жалбоподателя. В случая обаче Selex не доказва, че твърдяното от него нарушение на процесуалните правила е накърнило интересите му. По никакъв начин не изглежда впрочем, че това нарушение е могло да има каквото и да било влияние върху изхода на делото.

41 Ето защо това правно основание не може да бъде прието.

2. По второто и третото правно основание, изведени от нарушение на член 48, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд

42 С второто си правно основание Selex поддържа, че Първоинстанционният съд нарушава член 48, параграф 2 от своя процедурен правилник, като съществено и явно изопачава фактическите обстоятелства, въз основа на които обявява за недопустими въведените от Selex нови правни основания, изведени от съдържанието на писмото от 3 ноември 1998 г., което Комисията представя в хода на производството. Всъщност в точки 12, 35 и 38 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд изопачил съдържанието на писмо от 12 ноември 1998 г., изпратено от Комисията на жалбоподателя, което изобщо не се позовавало на писмото от 3 ноември 1998 г., за да приеме, че жалбоподателят без основание поддържа, че само вследствие на прочита на приложеното към писмената защита писмо от 2 юли 1999 г. на директора на Евроконтрол е узнал, че писмото от 3 ноември 1998 г. не е обикновено придружително писмо към жалбата му, а съдържа и неин анализ, подписан от двама генерални директори.

43 С третото си правно основание Selex упреква Първоинстанционния съд, че отхвърля тези нови правни основания, без да вземе предвид поведението на Комисията в хода на административното и съдебното производство, въпреки че въвеждането на нови правни основания е резултат от отказа ѝ да представи добросъвестно всички относими документи, и в частност писмото от 3 ноември 1998 г. По този начин Първоинстанционният съд тълкувал и приложил ограничително член 48, параграф 2 от своя процедурен правилник.

44 При прочита на упоменатото по-горе писмо от 12 ноември 1998 г. обаче е видно, че със същото Комисията уведомява жалбоподателя, че в резултат от подадената до нея жалба и от писмо на жалбоподателя от 29 септември 1998 г. службите на Комисията са проучили изложените в тази жалба правни и икономически аспекти и че независимо от прилагането на общностните правила в областта на конкуренцията, с Евроконтрол са били установени контакти, за да бъде поканена тя да представи становището си по изложените в посочената жалба факти и изводи. В писмото се уточнява, че с писмо, подписано от двама генерални директори, съответно този на генерална дирекция „Конкуренция“ и този на генерална дирекция „Транспорт“, Комисията е привлякла вниманието на Евроконтрол върху някои аспекти от политиката ѝ по стандартизация и че

Евроконтрол по-конкретно е била поканена да определи, заедно със службите на Комисията, неутрален и последователен подход към отношенията си с предприятията.

45 Макар в писмото от 12 ноември 1998 г. да не се уточняват датата на изпратеното на Евроконтрол писмо и на установените с тази организация контакти, поради което от неговия прочит жалбоподателят не е могъл да узнае, че става въпрос за писмо от 3 ноември 1998 г., и макар посоченото писмо от 12 ноември 1998 г. да се отнася само до дейността на Евроконтрол по техническа стандартизация, все пак от последното писмо ясно проличава, че Комисията, след като е проучила отправената до нея жалба, е поканила Евроконтрол да представи становището си по всички съдържащи се в жалбата данни и я известява с писмо за някои аналитични данни.

46 При това положение без да изопачава съдържанието на писмото от 12 ноември 1998 г., нито пък някое друго фактическо обстоятелство, Първоинстанционният съд, след като по-конкретно излага различните обстоятелства, посочени в точки 35—37 от обжалваното съдебно решение, приема, че жалбоподателят без основание поддържа, че единствено прочитът на посоченото писмо от 2 юли 1999 г. му е позволил да узнае, че изпратеното от Комисията на Евроконтрол писмо не е обикновено придружително писмо към неговата жалба до Комисията, а съдържа и неин анализ, подписан от двама генерални директори.

47 При липсата на правни и фактически обстоятелства, установени в хода на производството, Първоинстанционният съд в приложение на член 48, параграф 2 от своя процедурен правилник правилно отхвърля като недопустими правните основания, които жалбоподателят излага след молбата, подадена в секретариата на Първоинстанционния съд на 27 април 2005 г., тоест след приключването на писмената фаза на производството.

48 Освен това при липсата на подобни обстоятелства не може да се поддържа, че въвеждането на нови правни основания в хода на производството се дължи на отказ или пропуск на Комисията да изпрати по-рано писмата от 2 юли 1999 г. и от 3 ноември 1998 г. или какъвто и да било друг документ. Също така не може да се упреква Първоинстанционният съд, че прилага ограничително член 48, параграф 2 от своя процедурен правилник, тъй като процесуалните правила имат императивен характер.

49 Ето защо както второто, така и третото правно основание следва да бъдат отхвърлени.

3. По четвъртото правно основание, изведено от нарушение на член 66, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд

50 В рамките на четвъртото правно основание Selex поддържа, че като не се произнася с определение, а само с обжалваното съдебно решение по исканията за събиране на доказателства, направени от него с жалбата и с подадената на 27 април 2005 г. молба, Първоинстанционният съд нарушава член 66, параграф 1 от своя процедурен правилник.

51 В това отношение е достатъчно да се припомни, че тази разпоредба изисква да се приеме определение, за да се определят действията, които Първоинстанционният съд смята за подходящи, а не за да се отхвърлят исканията за постановяване на такива действия, по които следователно Първоинстанционният съд може в този случай да се произнесе с решението, с което се слага край на спора (вж. в този смисъл Определение от 12 януари 2006 г. по дело Entorn/Комисия, C-162/05 P, точки 54 и 55).

52 Следователно четвъртото и последно правно основание, свързано с производството пред Първоинстанционния съд, трябва също да бъде отхвърлено.

Б — *По възражението за имунитет на Евроконтрол*

1. По недопустимостта на възражението за имунитет

53 Евроконтрол поддържа, че противно на направената от Първоинстанционния съд преценка, повдигнатото от нея възражение за имунитет не представлява ново правно основание, което изменя предмета на спора, и поради това тя спазва член 40, четвърта алинея от Статута на Съда и член 116, параграф 3 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд. Тя най-напред посочва, че вече е повдигнала това възражение в становището си от 2 юли 1999 г. по жалбата и че самата Комисия в спорното решение се е позовала на принципа за имунитет. След това Евроконтрол изтъква по същество, че възражението за имунитет и анализът на нейното качество на предприятие имат еднаква цел и се основават на същите фактически и правни обстоятелства, тъй като имунитетът ѝ е само един от правните доводи, прибавящ се към изложените от Комисията в подкрепа на становището, че член 82 ЕО не се прилага към разглежданите дейности и че жалбата следва да се отхвърли.

54 Както обаче припомня Първоинстанционният съд в обжалваното съдебно решение, съгласно член 116, параграф 3 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд встъпилата страна е обвързана от спора в състоянието, в което той се намира в момента на встъпването, а съгласно член 40, четвърта алинея от Статута на Съда искането за встъпване е ограничено до подпомагане по отношение на исканията на една от страните. Според постоянната съдебна практика тези разпоредби допускат встъпилата страна да представи нови или различни правни доводи в сравнение с тези на подпомаганата от нея страна, стига те да са в подкрепа на исканията на тази страна (вж. Решение от 23 февруари 1961 г. по дело De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Върховен орган, 30/59, Recueil, стр. 1 и 37 и Решение от 8 юли 1999 г. по дело Chemie Linz/Комисия, C-245/92 P, Recueil, стр. I-4643, точка 32).

55 В това отношение следва да се напомни, от една страна, че исканията на Комисията пред Първоинстанционния съд са насочени към отхвърляне на жалбата на Selex. От друга страна, в точки 21—24 от спорното решение се приема, че общностното право е приложимо по отношение на Евроконтрол и жалбата се отхвърля главно с мотива, че дейностите, предмет на тази жалба, не са от икономическо естество, поради което Евроконтрол не може да се счита за предприятие по смисъла на член 82 ЕО. Правните основания, изложени от

Комисията пред Първоинстанционния съд в подкрепа на извода, че подадената от Selex жалба срещу това решение следва да се отхвърли, се основават на същото съображение.

56 При тези условия се налага изводът, че направеното от Евроконтрол възражение за имунитет не може да се счита като насочено към подкрепа на исканията на Комисията, тъй като в действителност целта на подобно възражение е да се приеме, че дейностите на Евроконтрол не са подчинени на общностното право и че тази международна организация се ползва по-конкретно с имунитет по отношение на провежданите от Комисията разследвания в областта на конкуренцията. Както обаче посочва генералният адвокат в точка 30 от заключението си, ако посоченото възражение бе уважено, би следвало, че спорното решение е незаконосъобразно, което би могло да доведе до неговата отмяна, но не и до отхвърляне на жалбата, както твърди Комисията пред Първоинстанционния съд.

57 Изложените по-горе мотиви са достатъчни, за да се обоснове разрешението, което е възприето от Първоинстанционния съд в точка 44 от обжалваното съдебно решение и което се изразява в обявяване на изложеното от Евроконтрол правно основание за недопустимо от гледна точка на член 40, четвърта алинея от Статута на Съда и на член 116, параграф 3 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд.

2. По исканията на Евроконтрол, според които нейният имунитет обосновава възражение, което трябва да се разглежда служебно от общностния съд и което Съдът би следвало да приеме, за да отхвърли жалбата

58 Евроконтрол счита, че жалбата на жалбоподателя до Комисията е трябвало във всички случаи да бъде отхвърлена, тъй като по силата на международното публично право дейностите ѝ не са подчинени на общностното право и се ползват по-конкретно с имунитет по отношение на разследванията, извършвани от договарящите страни в областта на конкуренцията. Тя подчертава, че както Европейската общност, така и тя самата са международни организации, в които членуващите държави не съвпадат изцяло и които осъществяват дейността си

в два самостоятелни и различни правопорядъка, поради което съгласно общия принцип par in parem non habet imperium Общността не може да я подчини на собствените си правила.

59 Общността, която одобрява Протокола относно присъединяването към Евроконтрол с Решение 2004/636/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно сключването от Европейската общност на Протокола относно присъединяването на Европейската общност към Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (ОВ L 304, стр. 209; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 14, стр. 170) и която се споразумява с другите договарящи страни да прилага временно членове 1—7 от този протокол относно присъединяването, трябвало съгласно общия принцип за добросъвестност, признат в член 18 от Виенската конвенция от 23 май 1969 година за правото на договорите, да се въздържа от действия, които биха лишили Международната конвенция на Евроконтрол за сътрудничество за безопасност на въздухоплаването, подписана в Брюксел на 13 декември 1960 година и изменена и консолидирана с Протокол от 27 юни 1997 година (наричана по-нататък „Конвенцията за безопасност на въздухоплаването“), от нейния обект и нейната цел. Освен това Общността можела да упражнява правомощията си само в границите, определени от международното публично право.

60 Същият извод се налагал и от обичайната норма на международното публично право, предвиждаща имунитета на международните правителствените организации, която ѝ предоставя пълна защита или най-малкото защита на разглежданите в настоящото производство дейности, доколкото същите са основна част от институционалните цели на Евроконтрол и в никакъв случай не са действия с търговски характер. Според нея ако Общността имаше право да предприема разследвания в областта на конкуренцията по повод упражняваните от Евроконтрол публични функции, тя на практика щеше да може едностранно да определя начина, по който Евроконтрол осъществява институционалните си дейности, да заобикаля принципите, възприети в Конвенцията за безопасност на въздухоплаването във връзка с вземането на решения, и да нарушава правата на останалите договарящи страни.

61 Евроконтрол счита, че изложен по този начин, въпросът за нейния имунитет спада към категорията на основните въпроси, свързани с обществения ред, които трябва да бъдат служебно повдигнати от общностния съд. В съдебното заседание тя изрично излага този въпрос от гледна точка на липсата на компетентност на Комисията да се произнася по същество относно исканите от жалбоподателя действия.

62 В това отношение следва да се напомни, че в Решение по дело SAT Fluggesellschaft, посочено по-горе, Съдът приема, че съгласно член 234 ЕО е компетентен да се произнесе по тълкуването на разпоредбите на Договора в рамките на дело, свързано със спор, по който страни пред национална юрисдикция са частноправно дружество и Евроконтрол и който се отнася до прилагането на общностните правила за конкуренция. В това решение Съдът постановява, че въпросът дали правилата на общностното право могат да бъдат противопоставени на Евроконтрол, е въпрос по същество и е без значение за компетентността на Съда.

63 Доколкото съгласно член 211 ЕО Комисията има за задача да гарантира, че разпоредбите на Договора се прилагат, тя също в рамките на своите правомощия разглежда жалбата на Selex и я отхвърля, като приема, че член 82 ЕО не е приложим по отношение на Евроконтрол.

64 При тези условия Съдът счита, че не следва да разглежда служебно исканията на Евроконтрол във връзка с нейния имунитет.

B — *По правните основания по същество*

65 Selex излага по същество поредица от правни основания, изведени от допуснати от Първоинстанционния съд грешки при прилагане на правото, свързани с приложимостта на член 82 ЕО по отношение на разглежданите дейности на Евроконтрол, а именно дейностите по оказване на съдействие на националните администрации и по техническа стандартизация, както и научноизследователската и развойната дейност, или с нарушението на тази разпоредба. Комисията поддържа, че жалбата следва да се отхвърли, но иска промяна на мотивите на обжалваното съдебно решение, що се отнася до първите две дейности.

1. По правните основания, свързани с приложимостта на член 82 ЕО по отношение на дейността по оказване на съдействие на националните администрации и с нарушението на тази разпоредба

66 Що се отнася до извършваната от Евроконтрол дейност по оказване на съдействие на националните администрации, Selex излага пет правни основания в подкрепа на жалбата си, като първото е изведено от изопачаване на съдържанието на спорното решение, второто и третото — от противоречивия характер на мотивите, четвъртото — от несъобразяването с общностната съдебна практика относно пределите на съдебния контрол и петото — от явна грешка в преценката по отношение на нарушението на член 82 ЕО. Считайки, че Първоинстанционният съд допуска грешка при прилагане на правото, когато определя тази дейност като икономическа, Комисията иска главно промяна на мотивите на обжалваното съдебно решение, което би обезсмислило разглеждането на правните основания на жалбата, а при условията на евентуалност иска тези правни основания да бъдат отхвърлени.

67 Налага се изводът, че ако се приеме, че подобна грешка е налице, това би премахнало самата предпоставка, лежаща в основата на съображенията в обжалваното съдебно решение, оспорвани в рамките на посочените по-горе пет правни основания на жалбата. В такъв случай посочените съображения биха били лишени от каквото и да било основание и упоменатите по-горе правни основания биха останали без предмет.

68 При тези условия Съдът не може да се произнесе по упоменатите по-горе пет правни основания, като пренебрегне евентуално неправилния характер на мотивите, въз основа на които Първоинстанционният съд приема, че упражняваната от Евроконтрол дейност по оказване на съдействие на националните администрации следва да се квалифицира като икономическа.

69 В това отношение е необходимо да се напомни, че както посочва Първоинстанционният съд в точка 87 от обжалваното съдебно решение, икономическа дейност е всяка дейност, която включва предлагане на стоки или услуги на определен пазар (Решение от 16 юни 1987 г. по дело Комисия/Италия, 118/85, Recueil, стр. 2599, точка 7, Решение от 12 септември 2000 г. по дело Pavlov и др., C-180/98—C-184/98, Recueil, стр. I-6451, точка 75, както и Решение от 1 юли 2008 г. по дело МОТОЕ, C-49/07, Сборник, стр. I-4863, точка 22).

70 Следва също да се напомни, че според практиката на Съда дейностите, свързани с упражняването на властнически правомощия, нямат икономически характер, който да обосновава прилагането на правилата на Договора в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение от 11 юли 1985 г. по дело Комисия/Германия, 107/84, Recueil, стр. 2655, точки 14 и 15, Решение по дело SAT Fluggesellschaft, посочено по-горе, точка 30, както и Решение по дело MOTOE, посочено по-горе, точка 24).

71 В точка 30 от Решение по дело SAT Fluggesellschaft, посочено по-горе, без да се произнася изрично по извършваната от Евроконтрол дейност по оказване на съдействие на националните администрации, Съдът приема, че по своето естество, цел и правила, на които са подчинени, дейностите на Евроконтрол като цяло произтичат от упражняването на правомощия, свързани с контрола и наблюдението на въздушното пространство, които са типични властнически правомощия, и че тези дейности нямат икономически характер. В резултат на това Съдът постановява, че членове 86 и 90 от Договора (понастоящем членове 82 ЕО и 86 ЕО) трябва да се тълкуват в смисъл, че международна организация като Евроконтрол не представлява предприятие по смисъла на тези разпоредби.

72 Противно на поддържаното от Selex, този извод се отнася и до дейността по оказване на съдействие, която Евроконтрол извършва в полза на националните администрации, когато те поискат това по повод на провежданите от тях процедури за възлагане на обществени поръчки с оглед на придобиването, по-конкретно, на оборудване и на системи в областта на управлението на въздушното движение.

73 Всъщност от член 1 от Конвенцията за безопасност на въздухоплаването е видно, че с оглед постигане на хармонизация и интеграция за установяването на единна система за управление на въздушното движение, целта на Евроконтрол е договарящите страни да укрепват сътрудничеството помежду си и да разгръщат съвместни действия в областта на въздухоплаването, като отдават дължимото на нуждите на отбраната и осигуряват максимална свобода на всички ползватели на въздушното пространство в рамките на изискванията за безопасност.

74 За тази цел според посочения член 1, букви e), f) и h) Евроконтрол следва наред с другото да приема и прилага общи стандарти и спецификации, да хармонизира правилниците за обслужване на въздушното движение и да благоприятства общото придобиване на системи и средства за управление на въздушното движение.

75 Член 2, параграф 2, буква а) от Конвенцията за безопасност на въздухоплаването предвижда, че по искане на една или повече договарящи страни и въз основата на едно или повече специални споразумения, сключени между нея и заинтересованите договарящи страни, Евроконтрол може да оказва помощ на тези страни при планирането, специфицирането и изграждането на системи и служби за управление на въздушното движение.

76 От Конвенцията за безопасност на въздухоплаването може да се заключи, че тази дейност по оказване на съдействие е един от предоставените от тази конвенция на Евроконтрол способи за сътрудничество и допринася пряко за постигането на целта за техническа хармонизация и интеграция в областта на въздушното движение, която се преследва с оглед на поддържането и подобряването на безопасността на въздухоплаването. Като приема по-конкретно формата на съдействие, предлагано на националните администрации при провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки за придобиването на оборудване и системи за управление на въздушното движение, посочената дейност има за цел в продуктовите спецификации, свързани с тези процедури, да се включат общите технически стандарти и спецификации, изработени и приети от Евроконтрол с оглед на създаването на хармонизирана европейска система за управление на въздушното движение. Ето защо тя е тясно свързана със задачата по техническа стандартизация, възложена от договарящите страни на Евроконтрол в рамките на сътрудничество между държавите, целящо поддържане и подобряване на безопасността на въздухоплаването, поради което тя е свързана с упражняването на властнически правомощия.

77 Ето защо като извършва неправилна от правна гледна точка преценка, Първоинстанционният съд приема, че дейността по оказване на съдействие на националните администрации е отделима от задачата на Евроконтрол за управление на въздушното пространство и за подобряване на авиационната безопасност, считайки, че връзката между посочената дейност по оказване на съдействие и безопасността на въздухоплаването е косвена — съображение, основаващо се на обстоятелството, че предлаганото от Евроконтрол съдействие обхваща само техническите спецификации при провеждането на процедури за

възлагане на обществени поръчки и поради това има отражение върху безопасността на въздухоплаването единствено посредством тези процедури.

78 От другите изложени в това отношение мотиви на обжалваното съдебно решение, според които Евроконтрол предлага своето съдействие на националните администрации само по тяхно искане и поради това не става въпрос за дейност, която е основна или абсолютно необходима, за да се обезпечи безопасността на въздухоплаването, не може да се направи извод, че разглежданата дейност не е свързана с упражняването на властнически правомощия.

79 Всъщност обстоятелството, че съдействието от страна на Евроконтрол е въпрос на избор и че евентуално само някои държави членки прибягват до него, не е основание да се изключи подобна връзка, нито променя естеството на тази дейност. Освен това връзката с упражняването на властнически правомощия не изисква съответната дейност да бъде основна или абсолютно необходима, за да се обезпечи безопасността на въздухоплаването, тъй като това, което има значение, е, че тя е свързана с поддържането и подобряването на безопасността на въздухоплаването, които представляват властнически правомощия.

80 От всички изложени по-горе съображения произтича, че Първоинстанционният съд допуска грешка при прилагане на правото, като квалифицира дейността на Евроконтрол по оказване на съдействие на националните администрации като икономическа дейност и в резултат на това приема, въз основа на погрешни мотиви, че при упражняването на посочената дейност Евроконтрол се явява предприятие по смисъла на член 82 ЕО. Поради това той неправилно приема в тази степен първото правно основание, което жалбоподателят излага пред него и което е изведено от явна грешка в преценката относно приложимостта на член 82 ЕО по отношение на Евроконтрол.

81 Следва обаче да се напомни, че ако мотивите на решение на Първоинстанционния съд разкриват нарушение на общностното право, но неговият диспозитив изглежда обоснован по други правни съображения, жалбата следва да бъде отхвърлена (вж. Решение от 9 юни 1992 г. по дело Lestelle/Комисия, C-30/91 P, Recueil, стр. I-3755, точка 28, Решение от 13 юли 2000 г. по дело Salzgitter/Комисия, C-210/98 P, Recueil, стр. I-5843, точка 58, както и Решение от 10 декември 2002 г. по дело Комисия/Camar и Tico, C-312/00 P, Recueil, стр. I-11355, точка 57).

82 В случая от изложените в точки 72—79 от настоящото решение мотиви следва, че дейността на Евроконтрол по оказване на съдействие на националните администрации е свързано с упражняването на властнически правомощия и че във всички случаи тя не е сама по себе си от икономическо естество, поради което при нейното осъществяване тази организация не се явява предприятие по смисъла на член 82 ЕО. Ето защо в това отношение спорното решение не е опорочено от никаква грешка.

83 От това следва, че диспозитивът на обжалваното съдебно решение, с което се отхвърля жалбата, продължава да бъде основателен от правна гледна точка, поради което допуснатата в мотивите на обжалваното съдебно решение грешка при прилагане на правото не налага отмяната на това решение.

84 Що се отнася до изложените от Selex пет правни основания, следва да се констатира, че те се отнасят до мотивите на обжалваното съдебно решение, с които, след като приема, че дейността на Евроконтрол по оказване на съдействие на националните администрации е икономическа и че поради това при упражняването ѝ Евроконтрол се явява предприятие по смисъла на член 82 ЕО, Първоинстанционният съд отхвърля второто правно основание, изтъкнато от жалбоподателя в подкрепа на жалбата му и изведено от допусната от Комисията явна грешка в преценката относно наличието на нарушение на член 82 ЕО.

85 От изложените по-горе мотиви обаче следва, че тъй като при упражняването на дейността си по оказване на съдействие на националните администрации Евроконтрол не се явява предприятие по смисъла на член 82 ЕО, тази разпоредба не е приложима по отношение на посочената дейност. При това положение петте правни основания, които Selex излага срещу мотивите на обжалваното съдебно решение и които се отнасят до твърдяното нарушение на член 82 ЕО, трябва да се отхвърлят като лишени от предмет.

2. По правните основания, свързани с приложимостта на член 82 ЕО по отношение на дейността по техническа стандартизация

86 По отношение на извършваната от Евроконтрол дейност по техническа стандартизация Selex изтъква четири правни основания в подкрепа на жалбата си, изведени от изопачаване на съдържанието на спорното решение, от възприемане на понятие за икономическа дейност, което не съответства на разработеното от общностната съдебна практика, от неправилно прилагане на съдебната практика във връзка със социалните обезщетения, както и от нарушение на задължението за излагане на достатъчно мотиви. Като приема за погрешно направеното в обжалваното съдебно решение разграничение между дейността по приемане на техническите стандарти, която спадала към задачата за управление на въздушното пространство и за развитие на авиационната безопасност, и дейността по подготвяне и изработване на подобни стандарти, която не спадала към посочената задача, Комисията иска промяна на мотивите в това отношение, а във връзка с останалата част поддържа, че правните основания на жалбата следва да бъдат отхвърлени.

87 Налага се изводът, че ако се приеме, че подобна грешка е налице, това би премахнало самата предпоставка, лежаща в основата на някои от съображенията в обжалваното съдебно решение, оспорвани в рамките на правното основание, изведено от възприемането на понятие за икономическа дейност, което не съответства на установеното в общностната съдебна практика. В подобен случай посочените съображения биха били лишени от каквото и да било основание и съответното правно основание би останало без предмет.

88 При тези условия и както се отбелязва в точка 68 от настоящото решение, Съдът не може да се произнесе по упоменатото по-горе правно основание, като пренебрегне евентуално неправилния характер на мотивите, въз основа на които Първоинстанционният съд приема, че за разлика от дейността по приемане на техническите стандарти, дейността по подготвяне и изработване на подобни стандарти е неотделима от задачата за управление на въздушното пространство и за развитие на авиационната безопасност, така че тя може да се квалифицира като икономическа дейност.

89 В това отношение за да направи оспореното разграничение, Първоинстанционният съд най-напред посочва, в точка 59 от обжалваното съдебно решение, че приемането от Съвета на Евроконтрол на стандартите, изготвени от изпълнителния орган на тази организация, е част от законодателната дейност,

доколкото посоченият съвет се състои от директорите на гражданската въздухоплавателна администрация на всяка договаряща държава, оправомощени от съответните държави да приемат технически спецификации с обвързващо действие във всички тези държави. Според мотивите на обжалваното съдебно решение въпросната дейност е пряко свързана с упражняването от тези държави на властническите им правомощия, поради което ролята на Евроконтрол се доближава до тази на министерство, което на национално равнище подготвя законовите или подзаконови мерки, които след това ще бъдат приети от правителството. Следователно става въпрос за дейност, която спада към обществената задача на Евроконтрол.

90 След това в точка 60 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд посочва, че за сметка на това дейността по подготвяне и изработване на подобни стандарти от Евроконтрол може да бъде отделена от задачата му за управление на въздушното пространство и за развитие на авиационната безопасност. За да обоснове тази преценка, той приема, че доводите, които Комисията изтъква, за да докаже, че дейността на Евроконтрол по стандартизация е свързана със задачата за обществена услуга на тази организация, се отнасят на практика само до приемането на тези стандарти, а не и до тяхното изработване, тъй като необходимостта от приемане на стандарти на международно равнище не налага задължително образуването, което изработва тези стандарти, и това, което впоследствие ги приема, да е едно и също.

91 Следва обаче да се отбележи, че член 2, параграф 1, буква f) от Конвенцията за безопасност на въздухоплаването предвижда, че Евроконтрол е натоварена с изработването, приемането и преразглеждането на общите стандарти, спецификации и практики във връзка със системите и услугите, свързани с управлението на въздушното движение. При това положение се налага изводът, че договарящите държави поверяват на Евроконтрол както подготвянето и изработването на стандартите, така и тяхното приемане, без да отделят тези функции.

92 Освен това подготвянето и изработването на технически стандарти пряко допринася за осъществяването на целта на Евроконтрол, определена в член 1 от Конвенцията за безопасност на въздухоплаването и припомнена в точка 73 от настоящото решение, а именно постигане на хармонизация и интеграция за установяване на единна система за управление на въздушното движение. Те са присъщи на задачата за техническа стандартизация, поверена на Евроконтрол от договарящите страни в рамките на сътрудничеството между държавите с оглед на поддържането и развитието на безопасността на въздухоплаването, които представляват властнически правомощия.

93 Следователно обжалваното съдебно решение е опорочено от грешка при прилагане на правото, доколкото в него се приема, че дейността на Евроконтрол по подготвяне или по изработване на техническите стандарти може да бъде отделена от нейната задача за управление на въздушното пространство и за развитие на авиационната безопасност. Тази грешка обаче не засяга основания на други мотиви извод на Първоинстанционния съд, според който Комисията не допуска явна грешка в преценката, като приема, че дейностите на Евроконтрол по техническа стандартизация не са икономически дейности и че поради това съдържащите се в Договора правила на конкуренцията не са приложими спрямо тях. Ето защо следва отново да се констатира, че допуснатата в мотивите на обжалваното съдебно решение грешка при прилагане на правото не налага отмяната на това решение.

а) По правното основание, изведено от възприемането на понятие за икономическа дейност, което не съответства на установеното в общностната съдебна практика

94 В подкрепа на това правно основание Selex твърди, че преценката на Първоинстанционния съд, според която той не е доказал наличието на пазар за услугите по техническа стандартизация, е без отношение към преценката за икономическото естество на тази дейност и не е точна, тъй като предложеното от жалбоподателя определение на разглеждания пазар е прието от Комисията в спорното решение. Selex поддържа, че противно на преценката на Първоинстанционния съд, Евроконтрол всъщност предлага на държавите самостоятелна услуга, изразяваща се в изработването на технически стандарти. Във всички случаи обстоятелството, че разглежданата дейност не води до предлагане на стоки или услуги на определен пазар, не било релевантно от гледна точка на съдебната практика и на практиката на Комисията. Това, което имало значение, било, че тази дейност обективно и по своята същност може да бъде квалифицирана като икономическа дейност.

95 Освен това мотивите, възприети в точка 61 от обжалваното съдебно решение, в която Първоинстанционният съд изключва икономическото естество на дейността по изработване на стандартите, поради това че тези стандарти след това са приети от Съвета на Евроконтрол, били в противоречие с изложените в точки 59 и 60 от това решение, в които Първоинстанционният съд разграничава изработването на техническите стандарти от тяхното приемане.

96 В това отношение е необходимо да се отбележи, че от възприетите в точки 91 и 92 от настоящото решение мотиви следва, че като цяло дейността на Евроконтрол по техническа стандартизация произтича от упражняването на властнически правомощия и поради това няма икономически характер.

97 Следователно правното основание на Selex, насочено срещу мотивите на обжалваното съдебно решение, въз основа на които Първоинстанционният съд приема, че жалбоподателят не доказва, че дейността по техническа стандартизация се състои в предлагане на стоки или услуги на определен пазар, е лишено от предмет.

б) По правното основание, изведено от изопачаването на съдържанието на спорното решение

98 С това правно основание Selex поддържа, че като посочва в точки 15 и 48 от обжалваното съдебно решение, че спорното решение почива както на констатацията, че Евроконтрол не е предприятие, така и на констатацията, че във всички случаи оспорваните действия не са в противоречие с член 82 ЕО, Първоинстанционният съд изопачава съдържанието на посоченото решение, което е основано изключително на преценката за икономическото естество на разглежданата дейност и не съдържа никаква преценка по отношение на наличието на злоупотреба с господстващо положение. В действителност Първоинстанционният съд възпроизвел един стилистичен израз, използван от Комисията, без да разгледа дали във връзка с него са изложени съображения, макар и лаконични, и заменил действително изложените от Комисията мотиви със свои.

99 В това отношение е достатъчно да се установи, че това правно основание е неотносимо, тъй като Първоинстанционният съд отхвърля жалбата с мотива, че съдържащите се в Договора правила на конкуренция не са приложими по отношение на дейността на Евроконтрол по техническа стандартизация, и поради това не разглежда второто правно основание на жалбоподателя, изведено от явна грешка в преценката по отношение на наличието на нарушение на член 82 ЕО от страна на Евроконтрол.

100 Ето защо това правно основание следва да бъде отхвърлено.

в) По правното основание, изведено от неправилното прилагане на общностната съдебна практика в областта на социалните обезщетения

101 С това правно основание Selex поддържа, че Първоинстанционният съд неправилно отхвърля неговите доводи, според които подходът, следван в Решение по дело FENIN/Комисия, посочено по-горе, не може да бъде приложен в настоящото производство, в което разглежданата дейност не се характеризира с никакъв елемент на солидарност. От съдебната практика обаче произтичало, че този елемент, в зависимост от степента на наличието му, има определящо значение при преценката дали съответната дейност е дейност на предприятие.

102 От една страна обаче, Първоинстанционният съд не допуска грешка при прилагане на правото, като позовавайки се на Решение по дело FENIN/Комисия, посочено по-горе, посочва в точка 65 от обжалваното съдебно решение, че за да се прецени дали дадена дейност има икономически характер, не следва дейността по закупуване на продукта да се отделя от последващото му използване и че характерът на дейността по закупуване задължително се определя от наличието или липсата на икономически характер на последващото използване на продукта (вж. Решение от 11 юли 2006 г. по дело FENIN/Комисия, C-205/03 P, Recueil, стр. I-6295, точка 26). От това Първоинстанционният съд правилно заключава в случая, че неикономическият характер на дейността по техническа стандартизация предполага неикономическия характер на придобиването на прототипите в рамките на посочената стандартизация.

103 От друга страна, в обжалваното съдебно решение също с основание се отхвърля доводът на жалбоподателя, че този подход не е приложим в случая. Всъщност същият подход очевидно може да се приложи към други дейности, различни от имащите социален характер или основаващите се на солидарността, тъй като тези признаци не са условие за неикономическия характер на дадена дейност, а само данни, които следва при необходимост да бъдат взети предвид, за да се квалифицира дейността в съответствие с напомнената в точки 69 и 70 от настоящото решение съдебна практика.

104 Следователно това правно основание не трябва да бъде прието.

г) По правното основание, изведено от нарушението на задължението за излагане на достатъчно мотиви

105 Selex възразява срещу това, че в точки 59—62 от обжалваното съдебно решение не са изложени достатъчно мотиви във връзка с определянето на пазара на стандартизацията. Жалбоподателят отбелязва, че Първоинстанционният съд не приема предложеното от него и неоспорено от Комисията в спорното решение определение на разглеждания пазар, без да изложи доводи в подкрепа на възприетата различна преценка и без да вземе предвид техническите и юридическите аспекти, изложени от страните.

106 В това отношение следва да се отбележи, че противно на поддържаното от Selex, в спорното решение Комисията изобщо не се произнася по определението на съответния пазар, а приема, като впоследствие поддържа това и пред Първоинстанционния съд, че дейността по техническа стандартизация не е от икономическо естество. Достигайки до същия извод, в точки 59—62 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд излага мотивите, въз основа на които приема, че жалбоподателят не доказва, че дейността по техническа стандартизация се състои в предлагане на стоки или услуги на определен пазар.

107 По този начин без да е било необходимо да възпроизвежда всички технически аспекти и изложените от страните доводи, Първоинстанционният съд подкрепя своя извод с достатъчно мотиви, които дават възможност на страните да се запознаят с причините за него, а на Съда — да упражни своя контрол, поради което правното основание трябва да бъде отхвърлено.

3. По правните основания, свързани с приложимостта на член 82 ЕО по отношение на научноизследователската и развойната дейност

108 Що се отнася до осъществяваната от Евроконтрол научноизследователска и развойна дейност, Selex излага три правни основания в подкрепа на жалбата си, изведени от изопачаване на съдържанието на спорното решение, от възприемане на понятие за икономическа дейност, което не съответства на установеното в общностната съдебна практика, и от изопачаване на доказателствата, представени от него във връзка с икономическото естество на управлението на режима на интелектуална собственост.

а) По правното основание, изведено от изопачаването на съдържанието на спорното решение

109 С това правно основание Selex поддържа, че в обжалваното съдебно решение явно се изопачава съдържанието на спорното решение, доколкото в него се посочва, че твърдението, според което Комисията не оспорва икономическото естество на дейността по придобиване на прототипи и по управление на правата на интелектуална собственост, не намира основание в спорното решение, въпреки че от обикновения му прочит се вижда, че Комисията изобщо не оспорва тази точка, а оспорва единствено наличието на злоупотреба с господстващо положение. Ето защо Първоинстанционният съд придал на спорното решение различно съдържание и заменил неговите мотиви със свои.

110 В това отношение е достатъчно да се констатира, че въпросното правно основание е неоснователно, тъй като в точки 28 и 29 от спорното решение Комисията изрично посочва, че според нея дейностите на Евроконтрол, представляващи предмет на отправената до нея жалба, не са от икономическо естество. Тази преценка произтича и от точка 32 от спорното решение, отнасяща се до управлението на правата на интелектуална собственост.

111 Дори да се допусне, че в действителност това правно основание се отнася до липсата на мотиви в спорното решение, както отбелязва Комисията, то е недопустимо, тъй като е въведено за първи път на етапа на обжалване.

112 Ето защо това правно основание следва да се отхвърли.

б) По правното основание, изведено от възприемането на понятие за икономическа дейност, което не съответства на установеното в общностната съдебна практика

113 С това правно основание Selex възразява, на първо място, срещу съдържащите се в точка 76 от обжалваното съдебно решение съображения, според които придобиването на прототипи е дейност, която допълва тяхното разработване, извършвано от трети лица. Жалбоподателят подчертава, че разглежданата дейност се състои именно в придобиването на прототипи, което предхожда определянето на технически спецификации, и че поради това не е от особено значение фактът, че разработването на прототипите се извършва от трети лица.

114 В това отношение се налага изводът, че не въз основа на това последно съображение Първоинстанционният съд постановява, че Комисията не допуска явна грешка в преценката, като приема, че финансираната от Евроконтрол научноизследователска и развойна дейност не представлява икономическа дейност и че спрямо нея не се прилагат правилата на конкуренцията. Всъщност видно от точка 75 от обжалваното съдебно решение, Първоинстанционният съд приема, че придобиването на прототипи, извършено в рамките на тази дейност, и свързаното с него управление на правата на интелектуална собственост не придават на въпросната дейност икономически характер, тъй като посоченото придобиване не предполага предлагането на стоки или услуги на определен пазар. Освен това по изложените в точка 102 от настоящото решение съображения подобен анализ не е опорочен от грешка при прилагане на правото.

115 След това Selex възразява срещу това, че в точка 77 от обжалваното съдебно решение се посочва, че с придобиването на правата на интелектуална собственост не се цели тяхното търговско използване и че лицензите са предоставени безвъзмездно. Тези изводи, дори да се приемат за верни, били в противоречие със съдебната практика, според която фактът, че дадено образувание не преследва стопанска цел, не е релевантен при преценката дали то следва или не да бъде квалифицирано като предприятие.

116 Противно на тези твърдения, от съдебната практика произтича, че липсата на стопанска цел е релевантен, но не и достатъчен критерий, за да се прецени дали дадена дейност има или няма икономически характер (вж. по-конкретно в този смисъл Решение от 16 ноември 1995 г. по дело Fédération française des sociétés d'assurance и др., C-244/94, Recueil, стр. I-4013, точка 21, Решение от 21 септември 1999 г. по дело Albany, C-67/96, Recueil, стр. I-5751, точка 85, както и Решение от 23 март 2006 г. по дело Enirisorse, C-237/04, Recueil, стр. I-2843, точка 31).

117 По този начин след като припомня, че при разглеждането на икономическия характер на дадена дейност критерият за липса на възнаграждение е само един от признаците и сам по себе си не е достатъчен, за да се изключи икономическият характер на тази дейност, Първоинстанционният съд, без да допуска грешка при прилагане на правото, възприема факта, че Евроконтрол предоставя безвъзмездно лицензи върху прототипите, като признак за неикономическия характер на дейността по управление на правата на интелектуална собственост — признак, придружаван и от други доказателства.

118 Накрая, според Selex противоречи на съдебната практика съображението в точка 77 от обжалваното съдебно решение, според което управлението на правата на интелектуална собственост е съпътстваща насърчаването на техническото развитие дейност, тъй като се вписва в рамките на целта от обществен интерес на задачата на Евроконтрол и тъй като не се извършва от тази организация в неин собствен интерес, отделим от посочената цел, което изключва икономическия характер на дейността. Позовавайки се, от една страна, на Решение по дело Enirisorse, посочено по-горе, Selex изтъква, че вече е прието, че задачата да се развиват нови технологии може да има икономическо естество, а от друга страна, позовавайки се на това решение и на Решение от 25 октомври 2001 г. по дело Ambulanz Glöckner (C-475/99, Recueil, стр. I-8089, точка 21) — че обстоятелството, че на даден оператор са възложени задължения за предоставяне на обществена услуга, не може да изключи възможността разглежданата дейност да се счита за икономическа дейност.

119 По този въпрос следва да се отбележи, че оспорваните мотиви на обжалваното съдебно решение по никакъв начин не изключват възможността дадена дейност по технологично развитие да има икономически характер, така както не изключва възможността дадено образувание, натоварено със задължения за предоставяне на обществена услуга, да осъществява дейност от такъв характер. Първоинстанционният съд само преценява конкретните обстоятелства по делото и без да допуска грешка при прилагане на правото и да се отклонява от цитираната съдебна практика, заключава, че дейността по управление на правата на интелектуална собственост няма икономически характер, като се основава на безвъзмездния ѝ характер и на обстоятелството, че целта на задачата на

Евроконтрол е изключително от обществен интерес, като посочената дейност се вписва в тази задача и съпътства дейността по насърчаване на техническото развитие.

120 Тъй като нито един от изложените доводи не е основателен, това правно основание също следва да бъде отхвърлено.

в) По правното основание, изведено от изопачаване на доказателствата, представени от жалбоподателя във връзка с икономическото естество на управлението на режима на интелектуална собственост

121 С това правно основание Selex упреква Първоинстанционния съд, че в точка 79 от обжалваното съдебно решение изопачава направените от него в съдебното заседание изявления във връзка с възнагражденията на Евроконтрол, като твърди, че тези изявления се основават на вътрешен документ на тази организация, озаглавен „ARTAS Intellectual Property Rights and Industrial Policy“ („Права на интелектуална собственост и индустриалната политика в рамките на системата ARTAS“) от 23 април 1997 г., и че с тях се цели да се установи, че Евроконтрол е получавала възнаграждение за управлението на лицензите. В действителност Selex се позовало в жалбата си на посочения документ само за да подчертае разнообразния характер на поетите от Евроконтрол задачи и съществуващото противоречие между разработената от Евроконтрол система за управление на правата на интелектуална собственост и съдържанието на упоменатия документ. За сметка на това в съдебното заседание то се позовало на последния обществено достъпен вариант на този документ, озаглавен „ARTAS Industrial Policy“ („Индустриална политика ARTAS“), само за да подчертае, че икономическият характер на въпросната дейност вече е станал очевиден. Така Първоинстанционният съд придал на жалбата съдържание, което тя нямала.

122 В това отношение е достатъчно да се отбележи, че макар Първоинстанционният съд да е възприел, че твърдението на жалбоподателя, според което Евроконтрол не предоставя лицензите безвъзмездно, се основава на посочения в жалбата документ, а не на посочения за първи път в съдебното заседание, това по никакъв начин не поставя под съмнение направената от него преценка във връзка с безвъзмездния характер на посочените лицензи, нито в крайна сметка заключението, изведено от него след разглеждане на всички доказателства във връзка с научноизследователската и развойната дейност.

123 Ето защо това правно основание трябва да бъде отхвърлено.

124 В резултат на всички изложени по-горе съображения жалбата следва да бъде отхвърлена.

V — По съдебните разноски

125 По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Selex е загубило делото, то трябва да понесе, наред с направените от него съдебни разноски, и тези на Комисията в съответствие с нейните искания.

126 Съгласно член 69, параграф 3, първа алинея от посочения правилник, също приложим към производството по обжалване, Съдът може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. В случая Съдът решава Selex да заплати половината от направените от Евроконтрол съдебни разноски, като последната следователно понесе половината от направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) **SELEX Sistemi Integrati SpA понася, наред с направените от него съдебни разноски, и тези на Комисията на Европейските общности, както и половината от тези на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол).**

3) **Европейската организация за безопасност на въздухоплаването понася половината от направените от нея съдебни разноски.**

Подписи